MAATALOUS

Miksi viljellä kasveja, joilla ei ole Suomessa kysyntää ja joita siksi joudutaan viemään ulkomaille? Pellavan menekki on taattu. **PUHEENJOHTAJA VILLE KAUPPINEN, ÖLJYPELLAVAYHDISTYS**

Viljelijät tuskastuvat pinta-alojen jatkuvaan aarileikkiin

Tämä vuonna joka toisella tilalla ainakin yhden lohkon pinta-ala muuttui viime vuodesta. Epävarmuus oikeasta pinta-alasta jäytää viljelijöitä.

MARKKU VUORIKARI

Aarileikki jatkuu. Joka toinen tila sai uudet kartat tukihakemuksen mukana, kun ainakin yhden lohkon ala on muuttunut viime vuodesta.

Lapualainen maanviljelijä **Heikki Peltola** antoi muutama vuosi sitten kasvot peltolohkojen pinta-alojen mittaukselle ja jatkuvalle alojen muuttumiselle.

Peltolan tila osui tilan täysvalvontaan kolmesti, vuosina 2008, 2009 ja 2010, jolloin kaikki lohkot käytiin aina läpi.

Pinta-alarumba ei kuitenkaan loppunut. Vuosi sitten yhdeksän pellon ala muuttui.

Pääsiäisen edellä posti toi taas uudet kartat ja nyt aloihin oli tehty korjauksia peräti 13 lohkolla eli enemmän kuin koskaan ennen. Kymmenellä lohkolla ala pieneni ja kolmella kasvoi.

Peltola ottaa esimerkin Perävainio-nimisestä lohkosta. Vuonna 2011 sen pinta-alasta nipistettiin aari. Nyt ala kasvoi 11 aaria, vaikka mitään muutoksia ei ole pellolla tehty.

”11 lisäaaria ei varmasti pidä paikkaansa, kuten ei toisesta lohkosta pois napattu 10 aariakaan.”

Peltolan mielestä aarileikki on mennyt älyttömyyksiin. Tuntuu, että byrokratiaa paisutetaan tarkoituksella, jotta virkamiehille riittää tekemistä. Ja rahaa palaa täysin hukkaan.

Itse asia ei ole kovin suuri, mutta se koetaan hirveän kiusalliseksi. Viljelijä vastaa pinta-alan oikeellisuudesta. Jos alat hyppivät vuodesta toiseen, mihin viljelijä voi luottaa ja mitä pinta-alaa tulisi käyttää, Peltola kyselee.

Viljelijän kannalta olisi eduksi, jos alat voitaisiin sopia ja lukita edes muutamaksi vuodeksi yhdessä maataloushallinnon kanssa.

Peltolan tilalla on täystarkastusten yhteydessä käyty kaikki lohkot kolme kertaa lävitse. Hän luottaa tarkastajien tilavalvonnoissa saamiin aloihin enemmän kuin peltoja karttojen perusteella digitoiviin, jotka eivät ole koskaan pellolla käyneet.

Peltola suosittelee viljelijöitä vaatimaan pinta-alamittausta, jos alat ovat muuttuneet.

Tarkastusta on turha pelätä, vaikka se tuntuu olevan monelle aikamoinen peikko, Peltola sanoo. Hän aikoo ilmoittaa viime vuonna käytetyt ja kolmesti paikalla mitatut alat tukihaussa.

> Tuntuu, että byrokratiaa paisutetaan tarkoituksella, jotta virkamiehille riittää tekemistä.«
>
> **HEIKKI PELTOLA**

Epävarmuus pahinta

MTK:n toinen puheenjohtaja **Mauno Ylinen** on saanut jonkin verran yhteydenottoja sen jälkeen, kun uudet digitoidut kartat ja pinta-alat tulivat postissa viljelijöille.

Ylistäkin tilanne ärsyttää. Hirveästi laitetaan resursseja peltojen mittaamiseen, vaikka peltojen rajat muuttuvat harvoin. Ei alan silloin pitäisi paljon muuttua.

Valvonnat hyväksytään, samoin digitoinnit, mutta nykyinen järjestelmä luo liikaa epävarmuutta, Ylinen ärähtää.

Hän ymmärtää viljelijöitä, jotka kokevat tilanteen hirveän rasittavaksi.

Tukihakemus halutaan täyttää oikein, mutta mitä lohkon alaa pitäisi käyttää, jos hallinnolta saatu ala elää koko ajan.

Viljelijälle on se ja sama, onko pinta-ala 10,20 tai 10,22 hehtaaria, kunhan hän voi luottaa siihen, että ala pätee valvonnassa, Ylinen toteaa.

Pikkumuutokset aiheuttavat myös paljon turhaa työtä, kun uusia aloja joudutaan viemään tietokoneelle ja papereihin.

Ylisen mielestä pinta-alojen mittaamisessa pitäisi päästä siihen, että alat sovitaan yhdessä hallinnon kanssa. Kun muutoksia tulee, viljelijä vastaa korjauksen ilmoittamisesta hallinnolle.

VEIKKO NIITTYMAA

Mavi: Pinta-alakorjausten määrä vähenee

Pinta-alojen jatkuviin aarimuutoksiin ei ole luvassa pikaista helpotusta, mutta vähitellen tilanteen toivotaan helpottuvan, kun kartat tarkentuvat. Samalla alojen muutoksetkin vähenevät. Kokonaan niistä ei kuitenkaan päästä eroon.

EU komissio vaatii, että kaikki lohkot mitataan eli digitoidaan kartoilta vähintään viiden vuoden välein, toteaa maaseutuviraston valvontayksikön johtaja **Jukka Pekonniemi**.

Pekonniemen mukaan komissiossa tiedetään viljelijöiden tilanne ja suomalaiset ovat ehdottaneet järjestelyä, jossa pieniin aarin parin pinta-alaeroihin ei tarvitsisi puuttua, mutta se ei ole kelvannut Brysselille.

Komissio on katsonut, että aarinkin muutos pitää ottaa huomioon.

Komissio on korostanut, että pinta-alojen sopiminen vuosiksi eteenpäin tulkitaan peltolohkorekisterin jälkeenjääneisyydeksi. Se johtaa herkästi sanktioihin, koska rekisteriä ei ole pidetty ajan tasalla, Pekonniemi sanoo.

Pekonniemen mukaan komissio vaatii pikemminkin lisää tarkkuutta mittauksiin.

Suomalaiset ovat saaneet toistuvasti moitteita siitä, että uusia ilmakuvia otetaan liian hitaasti käyttöön.

Aiemmasta kahden vuoden käsittelyajasta nipistetään puolet tänä vuonna. Keväällä kuvattavat alueet digitoidaan syksyllä ja uudet alat otetaan käyttöön ensi vuoden tukihaussa, Pekonniemi sanoo.

Pekonniemen mukaan lohkojen pinta-alamuutokset johtuvat siitä, että käyttöön saadaan entistä tarkempia karttoja.

Vuonna 2009 siirryttiin sähköisesti kuvattuihin karttoihin, kun ennen ilmakuvat skannattiin valmiista kuvista.

Pekonniemen mukaan, jos lohko on mitattu viime vuonna gps-laitteilla, sen alaan ei yleensä ole tänä vuonna puututtu.

Joka toisella tilalla muutoksia

Peltojen pinta-aloihin tuli muutoksia yli puolella tiloista. Uudet kartat lähetettiin 26 000 tilalle ja 5 000 tilaa sai korjatut kartat sähköisesti, kertoo erikoissuunnittelija **Åke Möller** maaseutuvirastosta.

Kaikkiaan tukiin oikeutettuja tiloja on alle 60 000.

Karttojen määrä kasvoi pitkälti siitä syystä, että maaseutuvirasto yrittää kiriä vuodella kiinni digitointiurakkaansa.

Möllerin mukaan lohkojen ajantasaistuksessa tilanne on parantunut sitä mukaa, kun uusia ja entistä tarkempia karttoja on saatu käyttöön.

Viime vuonna lohkon ala muuttui vähintään aarilla 40 prosentissa digitoidusta lohkoista ja tänä vuonna korjauksia tehtiin enää runsaaseen 30 prosenttiin pelloista. Lähes poikkeuksetta muutokset ovat pieniä, aarin pari. Yli viiden aarin heitot ovat yksittäistapauksia.

Möller lupaa, että vähitellen virheet ja korjaustarpeet vähenevät. Sähköiset kartat ovat jo niin tarkkoja, että auton väri näkyy.

Sama kartta on katsottavissa vipupalvelussa. Mittaustarkkuus on huomattavasti parempi kuin mustavalkokartoissa, joita tiloille on lähetetty.

Hän suosittelee käyttämään vipupalvelun karttoja ja tekemään korjaukset sinne.

VEIKKO NIITTYMAA

Aikaisten lajikkeiden siemenet vähissä

Huoltovarmuuskeskus on tehnyt työ- ja elinkeinoministeriölle esityksen siemenviljan varmuusvarastojen käyttöön ottamiseksi.

Valmiusasiamies **Juha Mantila** Huoltovarmuuskeskuksesta kertoo esityksen koskevan ohraa, kauraa ja kevätvehnää. Yhteensä näitä ehdotetaan purettavan varastoista 9 000 tonnia.

Lisäksi Huoltovarmuuskeskus esittää purettavaksi pienen määrän nurmikasvien siemeniä.

Ehdotetut määrät perustuvat Huoltovarmuuskeskuksen tekemiin selvityksiin kylvösiemenen tarpeesta.

Työ- ja elinkeinoministeriö päättää, viekö se asian valtioneuvoston käsittelyyn, joka tekee asian lopullisen päätöksen.

Mantila sanoo, että tämän viikon torstain valtioneuvoston esittelyssä asia ei vielä ole. Hän arvioi, että asia ratkeaa huhtikuun alkupuolella.

Jos varastot päätetään avata, saadaan siemenet Mantilan mukaan nopeasti myyntivalmiiksi.

Viimeksi siementen varmuusvarastoja on otettu käyttöön vuosina 2005 ja 1999.

Aikaiset lajikkeet lopussa

Ohran siemenet sekä kaikkien viljalajien aikaiset lajikkeet ovat siemenkauppiailla vähissä.

Nurmi- ja öljykasvien siemeniä kauppiailla on jäljellä. Samoin kauroja sekä vehniä, etenkin itävyyspoikkeamasiemenentä, on saatavilla.

”Ohran siemenet ovat olleet loppu jo jonkin aikaa. Kaikista viljalajeista aikaiset lajikkeet myytiin loppuun jouluun mennessä. Nurmisiemenissä laadukkaimmat lajikkeet puhtaina on myyty loppuun, samoin apila. Myös herne alkaa olla lopussa”, kertoo tuoteryhmäpäällikkö **Katri Haavikko** Hankkija-Maataloudesta.

Tuotelinjajohtaja **Antti Korpinen** kertoo, että Keskolla ohrat ovat lopussa, mutta vehnää, kauraa, nurmea ja öljykasveja on jäljellä.

Myös Peltosiemenellä ja Tilasiemenellä aikaiset lajikkeet on pitkälti myyty.

”Tilanteet ovat pakkaamokohtaisia, mutta yleisesti voi sanoa, että aikaiset lajikkeet ovat vähissä” toimitusjohtaja **Timo Uusi-Rauva** Peltosiemenestä sanoo.

”Siementä on vielä tarjolla, mutta lajikevalikoima on rajoitettu. Aikaisia ohria on niukimmin”, Tilasiemenen toimitusjohtaja **Jukka Hollo** kertoo.

Uusi-Rauva sanoo, että siemenet tuskin riittävät kaikille kylväjille. Myös Haavikko toteaa, että enemmällekin olisi ollut kysyntää.

Siemenkauppa on käynyt vilkkaana syksystä asti. Uusi-Rauva arvioi kaupan vielä vilkastuvan entisestään huhtikuussa.

Haavikko pohtii, että siementen loppumisesta on puhuttu niin paljon, että se on hillinnyt kysyntää, vaikka tarvetta olisi. ”Asiakkaat eivät edes kysy siementä, koska ajattelevat sen olevan loppu.”

TUURE KIVIRANTA

Kotimaisesta öljypellavasta pula

Öljypellavan kulutus kasvaa, mutta kotimainen tarjota ei riitä kattamaan sitä.

Viime vuonna öljypellavan viljelyala oli 1 300 hehtaaria, 500 hehtaaria edellistä vuotta vähemmän. Tarvittaisiin noin 3 000 hehtaaria, jotta tavanomaisen ja luomuöljypellavan siementuotanto vastaisi kysyntää.

Öljypellavaa tuodaan Kiinasta, Kanadasta ja Itä- sekä Länsi-Euroopasta.

Suomalainen elintarviketeollisuus käyttää vuodessa noin kolme miljoonaa kiloa pellavansiemeniä. Suurin osa niistä kulutetaan leipomoteollisuudessa.

Arvokas välikasvi

”Miksi viljellä kasveja, joilla ei ole Suomessa kysyntää ja joita siksi joudutaan viemään ulkomaille? Pellavan menekki on taattu”, painottaa Öljypellavayhdistyksen puheenjohtaja **Ville Kauppinen**.

Hän muistuttaa, että öljypellavan hinnalla ei spekuloida vaan perushinta on tiedossa jo edellisenä talvena.

Pellava on arvokas välikasvi. Se katkaisee hyvin tautipaineita, koska sillä ei juuri ole tauteja tai tuholaisia, Kauppinen kertoo. Juuristo puolestaan kohentaa pellon kuntoa.

Öljypellavan viljely onnistuu tavallisilla kasvinviljelytilan työkoneilla.

Kylvön jälkeen se ei kasvukaudella vaadi muita toimia kuin rikkakasviruiskutukset. Pellava on heikko varjostaja ja huono kilpailija rikkoja vastaan.

Pitkän kasvuajan vuoksi öljypellava sopii parhaiten I ja II -viljelyvyöhykkeille, mutta sitä viljellään menestyksekkäästi myös Etelä-Pohjanmaalla viljelyvyöhykkeellä III.

”Mahdollisuuksia on”, Kauppinen kuvailee satomääriä. Kun kaikki toimenpiteet tehdään oikein, satoa voi hehtaarilta saada noin 2 500 kiloa.

Pellava sopii myös luomuviljelyyn.

Öljypellavan viljelystä kiinnostuneiden kannattaa aloittaa viljely ottamalla yhteyttä alan toimijoihin kylvösiemenen varaamiseksi.

MAIJA ALA-SIURUA

www.hyvinvointiapellavasta.fi/tiedostot/pellavaopas.pdf

Kohu kasvatti kotimaisen hevosenlihan kysyntää

Myös hinta nousussa

Britanniasta alkanut ja pitkin Eurooppaa vellonut hevosenlihakohu on teurastamojen mukaan vaikuttanut selvästi positiivisesti kotimaisen hevosen kysyntään.

”Kysyntä on noussut valtavasti, hevosesta on kova pula”, kertoo **Antti Raanoja** iittiläiseltä Liha REM -teurastamolta.

Kovan kysynnän vuoksi yritys päätti nostaa teurashevosesta maksettavaa hintaa noin 20 prosentilla eli 50 sentistä 60 senttiin kilolta. Myös ulosmyyntihinta kohosi samalla.

”Etenkin arvo-osille on kysyntää, mutta myös makkaran raaka-aineelle.”

Raanojan mukaan uusia ostajia on tullut runsaasti ja myös aiemmat asiakkaat ostaisivat enemmän hevosta, jos sitä olisi saatavilla.

Liha REM teurasti viime vuonna noin 250 hevosta. Tänä vuonna määrän toivotaan nousevan yli 300:aan.

Antti Raanoja esittelee hevosenruhoja.

Fileitä täytyy jonottaa

Paijan tilateurastamossa Urjalassa etenkin yksityiset asiakkaat kysyvät nyt aiempaa enemmän hevosta.

”Fileissä on jatkuvasti jonoa, muita osia on saatavilla paremmin”, yrittäjä **Henna Paija** sanoo.

Kysynnän kasvusta huolimatta tilamyymälän hintoja ei ole nostettu, kuten ei teurashintaakaan.

Teuraaksi tulee vuodessa noin sata hevosta. Paija uskoo määrän olevan melko vakio hinnasta riippumatta.

Leikkoliha halpaa maailmalla

Vainion teurastamolla Orimattilassa hevosen kysyntä on myös kasvanut jonkin verran.

Hintaan kasvulla ei kuitenkaan ole ollut vaikutusta, eikä tarjontaankaan, toimitusjohtaja **Miikka Depner** kertoo.

Vainiolta hevosta ostavat lähinnä tukut.

”Sieltä kuuluneen viestin mukaan hevosen leikkolihan hinta on maailmalla pudonnut entisestään ja leikkoa on runsaasti tarjolla.”

Koivikon opetusteurastamolla Kiteellä teurastetaan vain kymmenkunta hevosta vuodessa, joten kohu ei ole vaikuttanut tilanteeseen, yrittäjä **Kari Repo** sanoo.

TERHI TORIKKA

Metsäkone saisi uutta puhtia sähkövedosta

Sähköiset voimansiirrot yleistyvät raskaassa maansiirtokalustossa ja myös metsäkoneissa sähköisten ratkaisujen voidaan odottaa yleistyvän nopeasti. Maatalouskoneissa edetään muita hitaammin, arvelee toimitusjohtaja **Jussi Suomela** Hybriasta Espoosta.

Smartagro 2013 -seminaarissa maaliskuun lopulla Seinäjoella puhuneen Suomelan mukaan kyse on ajasta. Sähköinen voimansiirto tulee, sillä sen edut ovat isoja.

Sähkömoottoreiden säädettävyys on ylivoimaista muihin ratkaisuihin verrattuna ja moottorit ovat yksinkertaisia ja vähän huoltoa kaipaavia.

Hyötysuhde on korkea laajalla kierroslukualueella ja kuormituksella ja maksimi vääntö on käytössä heti, kun moottori hiukankin pyörähtää.

Suomela arvelee, että sähköiset voimansiirrot yleistyvät ensin raskaimmissa maanrakennuskoneissa ja satamakalustossa. Samoin mönkijöissä saatetaan piankin siirtyä sähkövetoon. Autoteollisuus käyttää valtavia summia sähköratkaisujen kehittämiseen.

> Sähköiset voimansiirrot yleistyvät ensin raskaimmissa maanrakennuskoneissa ja satamakalustossa.«
>
> **JUSSI SUOMELA**

Maataloudessa tilanne on erilainen. Suuri osa vetovoiman tarpeesta on tasaista, jolloin mekaaniset ratkaisut pitävät pintansa.

Traktoreiden voimansiirron sijaan sähköä saatetaan sovittaa ensin työkoneisiin, missä sähkön säädettävyydestä saadaan etua. Myös metsäkonevalmistajat ottavat sähköiset ratkaisut tosissaan.

Suomelan mielestä sähköveto ei korvaa nykyisiä mekaanisia ja hydraulisia voimansiirtoja, vaan tulee niiden rinnalle.

Suomelan mukaan maanrakennuksessa on huomattu, että sähköveto tuo myös muita etuja. Kun pyörät vetävät tasaisesti, ”nimismiehenkiharoita” ei synny.

Maatalousoppia Kiinaan

Kiinalaista maataloutta kammetaan läntiseen muottiin, jotta ruokatottumuksiaan länsimaistavan maan ruuantarve voidaan tyydyttää.

Kuudessa vuodessa voidaan odottaa esimerkiksi soijan ja perunoiden hehtaarisadon lähes kaksinkertaistuvan, toteaa ryhmänjohtaja **Horst Bunge** AFC Consultants International –yhtiöstä Saksasta.

Bunge vastaa työryhmänsä kanssa hankkeen junailusta yhdessä Saksan ja Kiinan viranomaisten ja mukaan lähteneiden maatalouskonevalmistajien kanssa.

Kiinan Ganheen rakennetaan tuhannen hehtaarin koetilaa, jossa eurooppalaisen tehomaatalouden menetelmiä sovelletaan kiinalaisessa ympäristössä ja samalla opastetaan paikallisia viljelijöitä uuteen teknologiaan ja viljelymenetelmiin.

Projekti alkoi viisi vuotta sitten ja päättyy ensi vuoden lopulla, Bunge kertoo.

VEIKKO NIITTYMAA

ÖLJYPELLAVA

Pellavansiemen on terveyspaukku

Kahdesta ruokalusikallisesta pellavansiemeniä tai rouhetta saa viidenneksen päivän kuidun tarpeesta.

Pellavansiemenen öljyssä on runsaasti alfalinoleenihappoa (omega-3) ja vähän linolihappoa (omega-6). Teelusikallisesta pellavansiemenöljyä tai ruokalusikallisesta pellavansiemenrouhetta saa kolesterolia alentavan määrän alfalinoleenihappoa.

Pellavansiemenöljyn käyttö pehmentää ja silottaa ihoa sekä vähentää ihon punoitusta. Tutkimuksessa muutokset näkyivät iholla kuuden viikon käytön jälkeen.

Pellavansiemen sisältää kivennäisaineita ja vitamiineja. Siinä on muun muassa kaliumia, magnesiumia, kalsiumia ja seleeniä sekä B-, E- ja K-vitamiineja. Pellava sisältää myös lignaania, kasviestrogeenia, joka on tehokas antioksidantti.

Pellavansiemeniä voi käyttää liottamatta.

MAATALOUDESTA LYHYESTI

Lintuinfluenssaa Keski-Euroopassa

Hollannissa on löytynyt lyhyen ajan sisällä toinen matalapatogeeninen eli heikosti tautia aiheuttava lintuinfluenssa H7N7 -tartunta. Zeewoldessa sijaitsevan tilan 23 500 luomukanasta 60:llä todettiin tartunta. Kaikki kanat lopetettiin, kertoi Eläintautien torjuntayhdistys ETT maaliskuun lopulla.

Saksassa on löydetty matalapatogeenisen H5N1 -tyypin lintuinfluenssaviruksen aiheuttamia tartuntoja kolmelta paikkakunnalta eri puolilta maata joulu-maaliskuun aikana.

Ihmisellä lintuinfluenssa Egyptissä

Egyptistä on ilmoitettu naisen sairastuneen korkeapatogeeniseen eli herkästi tautia aiheuttavaan H5N1 -tyypin lintuinfluenssavirukseen, kertoo Eläintautien torjuntayhdistys ETT.

Nainen oli käsitellyt sairaita ja kuolleita kanoja. Mikäli tapaus vahvistetaan, nainen on Egyptin 171. lintuinfluenssaan sairastunut ihminen.